

Älvkarleby
kommun

Ledningsplan för psykiskt och
socialt omhändertagande
(POSOM)
2017 – 2019

Älvkarleby
kommun

Antagen av: Kommunfullmäktige, 2017-06-19

Senast reviderad:

ÄKF-nummer:

Handläggare/författare: Martin Nilsson, Beredskap- och Säkerhetssamordnare.

Innehåll

Bakgrund	1
Beslut och revidering	1
POSOM – organisation Älvkarleby Kommun	2
Ledningsgrupp för POSOM består av representanter från:	3
När och hur skall planen användas	3
Mål.....	3
Arbetsorganisation.....	4
Larmning och upprättande av kriscenter	6
Larmning och larmmottagning av POSOM ledningsgrupp.....	6
Ledningsplats för POSOM – ledningsgrupp:.....	6
Larmlistor:.....	6
Larmning av krisstödsfunktion:	6
Kriscenter:.....	6
Krislådor och filter.....	7
Information- och upplysningsansvar	8
Presscenter:	8
POSOMS ekonomi.....	9
Ansvarsområden.....	10
Individ-och familjeomsorg	10
Skola	10
Polisen	10
Kyrkan	10
Räddningstjänsten.....	10
Primärvården	10

Bakgrund

POSOM-planen ingår i kommunens krishanteringssystem som ytterst regleras av Lagen

(2006:544) om kommuners och landstings åtgärder vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Erfarenheterna från stora katastrofer och olyckor visar att samordnings- och ledningsfunktioner är viktiga då många drabbade ska erbjudas hjälp och omhändertagande. Det ställer stora krav på samhällets insatser vad avser resurser men framförallt när det gäller organisation och samverkan. Erfarenheten visar också att behovet av psykiska och sociala insatser är betydligt större och mer långvariga än behovet av de somatiskt-medicinska.

Till denna plan finns det en kompletterande instruktion ”Instruktion för POSOM Älvkarleby”

Beslut och revidering

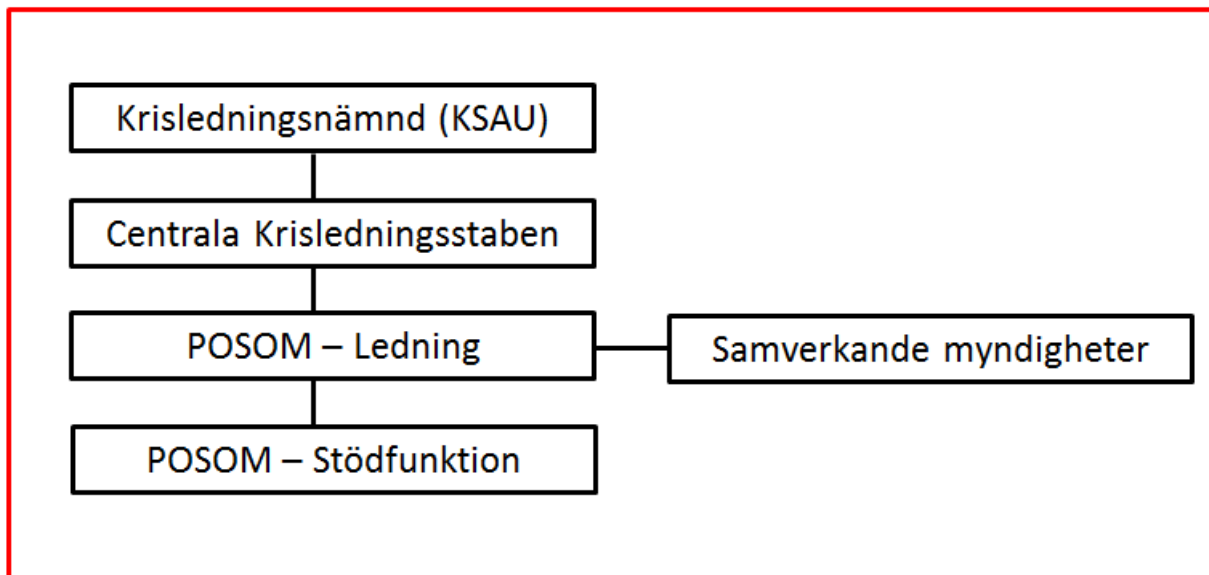
Denna POSOM ledningsplan fastställs av kommunfullmäktige.

För att garantera en aktuell POSOM ledningsplan ansvarar beredskap-och säkerhetssamordnaren på kommunstyrelsen förvaltning för att en revidering genomförs två gånger per mandatperiod.

Larmlistor och resurslistor ska revideras en gång per år. Detta ska ske i samråd med POSOM ledningsgrupp.

POSOM – organisation Älvkarleby Kommun

Skiss över POSOM – organisation:

POSOM-gruppen är organisatoriskt knuten till kommunens centrala krisledningsstab och ska samordna psykosociala insatser vid samhällsstörningar¹

Följande funktioner finns inom POSOM:

Ledningsfunktionen

POSOM:s ledningsgrupp är ledningsansvariga för det psykiska och sociala omhändertagandet vid samhällsstörningar.

Stödfunktion

För akuta insatser av psykosocial natur finns krisstödsfunktionen vilken består av en specialistgrupp från socialtjänst, skola och kyrka samt ett antal professionella stödpersoner med erfarenhet och kunskap av möten med människor i kris.

¹ Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB777 – december 2014). ”De företeelser och händelser som hotar och ger skadeverkningar på det som ska skyddas i samhället.”

Ledningsgrupp för POSOM består av representanter från:

- Individ-och familjeomsorgen
- Räddningstjänsten
- Polisen
- Kyrkan
- Skolan

När och hur skall planen användas

Planen skall användas:

- När den *ordinarie verksamhetens* befintliga resurser inte räcker till för att lösa uppkommen samhällsstörning.
- Vid samhällsstörning som kräver *samordnade resurser* gällande krisstöd i kommunen t ex. i samband med omfattande våldssituationer/övergrepp, explosioner, bränder, smittspridning, långvarigt strömavbrott.
- Vid de *första akuta åtgärderna* inom krishantering för drabbade och anhöriga, för att senare kunna slussa hjälpbehövande till annan ordinarie stödverksamhet.

Mål

- Verksamheten skall säkerställa psykiskt och socialt omhändertagande för olycksdrabbade anhöriga.
- POSOM ledningen skall vara verksam med en startorganisation inom 1 timme och med erforderlig kapacitet inom 2-3 timmar. Kapacitet skall finnas för uthållig drift genom personell avlösning inom POSOM-verksamheten.

Arbetsorganisation

För att kunna leda och utföra en effektiv operativ verksamhet organiseras arbetet enligt följande:

Övergripande ansvar

Det övergripande ansvaret för POSOM har kommunstyrelsen.

POSOM – samordnarens ansvar och uppgifter

POSOM – samordnaren är i normala fall Beredskap – och säkerhetssamordnaren. Denna ska samordna POSOM under normala förhållanden. Den har normalt inte en operativ funktion i POSOM.

- Leda POSOM arbetet
- Vara ansvarig för POSOM-gruppens ekonomi
- Ansvara för att POSOM blir en arbetande grupp, dvs lär känna varandra och får insyn i varandras arbetsområden och arbetsuppgifter
- Vara sammankallande
- Ansvara för att dokumentation förs och att förvara den
- Ansvara för att nya medlemmar introduceras i POSOM:s arbete
- Ansvar för att POSOM-gruppen och stödgruppen utvecklar och underhåller sina kunskaper
- Ansvara för att information i POSOM sprids till medlemmarna
- Ansvara för att information om POSOM sprids till övriga aktörer i samhället samt medborgarna

POSOM - Chef – ansvar och uppgifter

- Vid externt eller internt larm vid händelse/olycka har första larmmottagare rätt att initiera POSOM ledningsgrupp och stödgrupp.
- Vid externt eller internt larm blir första larmmottagare som är anställd av Älvkarleby kommun POSOM – chef för insatsen, tills något annat beslutas.

- POSOM - chef har befogenhet enligt delegation gällande operativ arbetsledning av personal inom stödfunktion för POSOM. Gruppen består av utsedd personal från kommunens olika verksamheter.
- POSOM - chef har befogenhet att enligt delegation fatta operativa beslut i samverkan med olika myndigheter och organisationer.

Ledningsgruppens ansvar och uppgifter

- Att ha det övergripande ansvaret för psykiskt och socialt omhändertagande vid större olyckor och katastrofer
- Att upprätta informations- och stödcentral efter det att larm kommit från SOS-centralen, PKL-grupp, räddningsledare eller polis.
- Att vara eller utse någon ur stödgruppen eller bland annan stödpersonal som stöd till enskilda eller familjer under den akuta perioden, och därefter överlämna till annan kvalificerad person för vidare relevant stöd
- Att ha kunskap om psykiska krisreaktioner och emotionell första hjälp
- Att samverka med andra av händelsen berörda organisationer och verksamheter
- Att ansvara för utbildning av den egna organisationen. Ledningsgruppen, stödgruppen och stödpersonerna
- Att kunna genomföra debriefing för andra organisationer
- Att ta största hänsyn till drabbade barns speciella behov, och att ha kunskap om ett barnperspektiv

Stödgruppens ansvar och uppgifter

- Att skydda drabbade personer från ytterligare traumatisk stress
- Att vara stödperson till enskilda och familjer
- Att ha kunskap om psykiska reaktioner och emotionell första hjälp
- Att delta i de studiecirkel och utbildningsdagar som anordnas för stödgruppen
- Att ta särskild hänsyn till drabbade barns behov

Larmning och upprättande av kriscenter

Larmning och larmmottagning av POSOM ledningsgrupp

Larmmottagare är de personer som ingår i ledningsgruppen för POSOM.

Larm till ledningsgruppen kan komma från SOS-alarmering, räddningstjänsten, polisen eller kommunledningen.

Ledningsgruppen:

- Skolchef
- Bemanningschef
- Beredskap-och Säkerhetssamordnare
- Polis
- Kyrkan
- Räddningstjänsten
- IFO – Chef

Ledningsplats för POSOM – ledningsgrupp:

Konferensrum plan 2 Brandstation

Larmlistor:

Larmlista för POSOM verksamheten finns upprättat instruktion för POSOM.

Larmning av stödfunktionen:

Den person som är utsedd POSOM-chef bedömer om krisstödfunktion och frivilliga stödpersoner ska kallas in.

Kriscenter:

Kriscenter upprättas utifrån situationen, geografin och beroende på vilka som är drabbade väljs lokal utifrån vad som är lämpligt.

Förslag på lokaler för kriscenter:

Bodaskolan

Rotskärsskolan

Sörgärdets Skola

Johannesgården

Alternativt ute på plats/vid händelsen

Krislådor och filter

Det finns två krislådor (Märkta Älvkarleby Kommun POSOM). Dessa lådor förvaras på Brandstation i Skutskär.

Tillträde till brandstation har POSOM ledningsgrupp.

Krislådorna innehåller följande:

- Inplastade skyltar för att markera ”Stödcenter”
- Inplastade anvisningspilar
- Ståltråd och buntband
- Nålar/magneter till tavla/karta
- Plåster och övriga förband
- 2 ex av kommunens plan för POSOM
- Registreringsblanketter
- Bladderblock
- Pappersnäsdukar
- Stearinljus
- Tändstickor
- Namnskyltar för POSOM-medlemmarna och stödpersonerna
- Silvertejp
- CD skivor med lugn musik
- Ficklampa
- Lista över restauranger, caféer och livsmedelsaffärer
- Lista över hotell, pensionat, vandrarhem och andra övernattningsmöjligheter
- Lista över äldreboenden, skolor, förskolor, övriga kommunala verksamheter samt kyrkliga lokaler.

- Lista över lokaler som ska användas som stödcentra, adress, telefon och praktisk Information

- Lista över buss- och taxibolag

Filter:

Finns på brandstation i Skutskär vid behov, hämtas ut lämpligast via port 8.

Information- och upplysningsansvar

Central information, mediakontakter och lokal upplysningscentral

Informationsverksamhet vid samhällsstörningar regleras av kommunens kriskommunikationsplan. Vid en samhällsstörning ansvarar kommunens informationsansvarige för alla massmediakontakter och all övrig officiell information avseende Älvkarleby kommun. Utsedd informationsansvarig i POSOM - ledningsgrupp eller dennes ersättare skall stå i samband med informationsansvarig gällande informationsfrågor.

Information till drabbade, anhöriga, samarbetspartners och lokalt stödcenter

POSOM-chefen ansvarar för att informationsverksamheten fungerar till drabbade och anhöriga vid operativa insatser.

Informations- och sambandsansvar skall finnas med samarbetspartners såsom räddningstjänst, polis, sjukvård, kyrkan och frivilligorganisationer.

Presscenter:

Upprättas vid centrala krisledningsstabens presscenter: Biblioteket Skutskär.

Kontakta kommunens informationsansvarige för stöd och hjälp.

POSOMS ekonomi

POSOM har idag en budget på 20 000 kronor per år som går till informationsmaterial, utbildningar, stödgruppsträffar och visst material till krislådorna mm.

Vid en allvarlig kris kan POSOM-gruppen behöva få ekonomiska delegeringar som gör det möjligt att effektivt hjälpa människor, även om behoven vid tillfället skulle vara stora.

Delegering ges av socialchef, omsorgsnämndens ordförande eller vice ordförande. Vid större kriser sker samråd med kommunens ledningsgrupp.

Ansvarsområden

Individ-och familjeomsorg

Socialtjänsten har ett övergripande ekonomiskt ansvar för hjälp med t ex ekonomi, logi och kläder, resor och annat praktiskt för de drabbade. Socialtjänsten ansvarar även för de stödsamtal avseende den egna personalen samt att det egna arbetet dokumenteras.

Skola

Skolan ansvarar för stöd och hjälp till de drabbade utifrån dess yrkesroll. Skolan ansvarar även för att drabbade barn får särskild omsorg utifrån deras specifika behov. Skolan ansvarar för stödsamtal med den egna personalen samt att dokumentera det egna arbetet.

Polisen

Polisen ansvarar för kontakten med polismyndigheten och PIC. Polisen ansvarar även för information till enskilda och bistår räddningstjänsten i mediakontakter. Polisen ansvarar för att lämna dödsbud. Polisen ansvarar för stödsamtal med egen personal samt har ansvar för att det egna arbetet dokumenteras.

Kyrkan

Kyrkan ansvarar för stödsamtal och andaktsstunder. Kyrkan bistår vid dödsbud. Kyrkan ansvarar för stödsamtal med egen personal samt ansvarar för att det egna arbetet dokumenteras.

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten ansvarar för att tillsammans med räddningsledaren och Polis samordna information och mediakontakter. Räddningstjänsten ansvarar även för att sammanställa all in- och utgående information samt har ansvar för krislådorna. Räddningstjänsten ansvarar även för stödsamtal med egen personal samt att dokumentera sitt eget arbete.

Primärvården

Primärvården har ansvar för kontakten med länssjukvården, övrig sjukvård samt sjukvårdsledare på skadepplats. Primärvården har ansvar för mediakontakter gällande medicinskinformation. Primärvården ansvarar för stödsamtal med egen personal samt för att dokumentera det egna arbetet.